

uvádí

KONCERT

V KATEDRÁLE SV. DUCHA

věnovaný roku české hudby

PAVLÍNA SENIČ - soprán
VIRGINIE WALTEROVÁ - mezzosoprán
ZBYNĚK BRABEC - tenor
JEVHEN ŠOKALO - bas

Komorní sbor
CANTICORUM RUBILO PRAHA

FILHARMONIE HRADCE KRÁLOVÉ

dirigent
OLIVER DOHNÁNYI

Neděle 23. května 2004
v 19.00 hodin
Katedrála sv. Ducha
Velké náměstí, Hradec Králové

Koncert se koná s podporou města Hradec Králové,
pod patronací primátora města Hradec Králové
pana Ing. Oldřicha Vlasáka.

Volná vstupenka pro dvě osoby

posracoval sama u Johanna Josefa Fuxe ve Vídni, kde posobil ve sluhách uměnílovného hraběte Františka Ferdinanda Kinského. Ten ho doporučil dokonce i na místo kaplána katedrály sv. Víta v Praze, které však nezískal. Po smrti Kinského v roce 1741 se Tůma stal skladatelem a ředitelem kapely císařovny Alžběty, vdovy po Karlu VI. Po její smrti v roce byl zajištěn slušná penzí a komponoval jak na objednávku šlechtě, tak i císařovny Marie Terencie. Byl i pedagogem a výborným hráčem na violu da gamba a viorbu. Na sklonku života odešel do kláštera v Gerasu v Dolních Rakousích, kde tvořil ještě šest let. Teprve když onemocněl, vrátil se do Vídně, kde v klášteře u milosrdných bratří zemřel. Zanechal čtyři dcery a tři syny; z nichž Jakub byl v letech 1767-84 houslistou vídeňské dvorní kapely.

Tůmův hudební odkaz tvoří převážně skladby chrámové. Složil na 30 (svádí se i 60!) mší, mnoho motet, nejkor, žalmů, liánů, antifon, kantát, z nichž nejvíce provozovaná *Sabat Mater* (i shorem *Canticorum rubilo*) patří k vrcholným záležitostem tohoto textu. V Tůmově díle se setkává vrcholněm baroko s nastupujícím klasicismem, převládá ovšem ještě vliv baroka. Jeho hudební peč vychází z bohaté chromatické zvláště melodií a kontrapunktické práce v logicky vedenými hlasy. Tůmovo skladby, znali i Joseph Haydn a W. A. Mozart a oceňovali jejich originalitu a dramatický výraz.

Mše 4-moli vznikla patrně jako skladba určená pro vlastní období, neboť neobsahuje Gloria. Ve vstupním *Svirte* upotřebí „vzlykavá“ melodická interpretace textu. *Pocornobohé* je Credo, které jednotlivým hlasům předepisuje současně různé části textu, aby posléze melodicky rozsáhlé polyfonně zpracovává „amen“. Stručné Sanctus je světoho sboru, zatímco *Benedictus* komponuje Tůma jako barosovo dílo. V závěru se opět vrací motivická práce se sekundovými „vzlykavými“ sestupy.

Ze tří mší, které druhý letošní jubilat Antonín Dvořák (8.9. 1841 – 1.5. 1904) za svůj život pravděpodobně složil, se dochovala jen jediná, Mše D dur. Vznikla na jaře 1887 z podnětu pražského architekta a mecenáše Josefa Hlávky, který si přál dílo pro zručením kaple svého velkorského zámku v Lužanech. Dvořák napsal tři komorního výrazu, původně určenou jen pro varhany a vnitřním obsazení sboru i solista, v níž Jakubův kromě své hůbové viny v Boha čelí vidat počtu muzicováním velkorských kantátů a regencobohé, z jejichž anonymní tvorby vyrůstala slavná tradice české duchovní hudby. V této podobě měla mše premiéru v září 1887 v Lužanech. Mýstím, že to bude dílo, které účelů svému úplně vyhovělo. Mohlo by se to jmenovat: víra, naděje a láska k bohu Nejvyššímu a poděkování za tak vzácný dar. Že mě bylo popráno dílo to ku chvále Nejvyššímu a kacíci umění našeho šťastně dokončiti. Tentokrát jsem psal jen s pomůckami skromnými, a práce si troufám říci, že se mi práce má zdáříla“ psal Dvořák Hlávky v červenci 1887. Ze „skromných pomůček“ vyrostlo dílo vrcholně výrazu a libozně zpěvnosti, jež se právem řadí k nejkrásnějším českým měsíním kompozicím. Dnes zazní Mše D-dur ve větším lesku s orchestrálním doprovodem, kterým Ji Dvořák opatřil už v roce 1892 pro vydání u londýnské firmy Novello. V této podobě měla premiéru v březnu 1893 v londýnském Crystal Palace.

PhDr. Radmila Hrdinová